

Zamisel za začetek izdajanja takšne revije je prišla iz Varaždina, kjer sta pod imenom Planinar izšli prvi dve številki. Pred 16 leti je uredništvo prevzelo HPD Bilo iz Koprivnice, doslej pa je pod uredništvom **dr. Milivoja Kovačiča**, agilnega društvenega predsednika, izšlo že 32 številke. Zdaj je izšla 34. številka iz decembra 1992, v kateri piše **Branka Vrabec** iz Koprivnice o dejavnostih mladih planincev (v HPD Bilo je 700 mladih planincev). Varaždinska planinka **prof. Mira Šincek** (ki občasno piše tudi za Planinski vestnik) je pod naslovom Prijateljstvo človeka in gore predstavila **Božidarja Dučkijeviča** iz Varaždina, ki je že 570-krat prišel na Ivanjščico – zágorski Triglav (1061 m). Himalajski alpinist iz Zagreba **Darko Berljak** popisuje svoje himalajske vzpone, **dipl. inž. Zlatko Smerke** pa piše o alpinizmu na Hrvaškem. Izredno aktiven planinec in planinski pisec **dr. Ante Rukavina** iz Gospića, odličen poznavalec Velebita, je za svoj članek Po sledih velebitske puščice izbral problematiko raziskovanj sledov diluvialnega človeka in njegovih naslednikov iz mlajše kamene dobe v velebitskih kraških jamah. Omenimo naj še članek Visoke in Nizke Tatre izpod peresa **dipl. inž. Zvonimirja Slijepčevića** iz Zagreba.

Pohvaliti je treba usmeritev, da v vsaki številki ponatisnejo članek, ki ga je pred mnogimi leti

napisal kakšen koprivniški planinec v kakšni drugi reviji ali časopisu. Tako je v 34. številki Bilogorskega planinarja ponatisnjen članek **Stanka Šafarja** Na Bilo gori, ki je bil prvič objavljen v Hrvatskem planinarju leta 1933.

Zelo lep nekrolog je v tej številki posvetil predsednik društva in urednik revije dr. Milivoj Kovačič pokojnemu dipl. inž. gozdarstva **dr. Anteuju Kvaterniku**, ki je umrl leta 1992, ki se je rodil v Gorskem Kotarju in ki sta mu bila Koprivnica in Podravina druga domovina.

Samo tisti, ki se ukvarjajo z izdajanjem časopisa ali revije, pa čeprav samo občasno, vedo, kaj vse je treba pri tem narediti: poiskati je treba avtorje, sodelavce, reklamne oglase, sponzorje, najprimernejšo in najcenejšo tiskarno, razpečevalce. Reči je treba, da v Koprivnici pod vodstvom dr. Milivoja Kovačiča vse te probleme uspešno rešujejo.

Tomislav Jagačić

Dotiki nebes

Pri Hrvaški planinski zvezi v Zagrebu (**Spiridon Brusina**) je izšla knjiga **Dodiri neba** (Dotiki nebes), ki jo je napisal hrvaški alpinist, alpinistični inštruktor, gorski reševalec, predsednik Planinske zveze Zagreba in sedanji predsednik izvršnega odbora HPS **Darko Berljak**. S to

Poklicno se je posvetil poučevanju francoščine, latinščine in grščine in se, star 28 let, že leta 1932 ustalil v Grenoblu.

Plezal je v vseh letnih časih in v navezah s prijatelji opravil tudi veliko prvenstvenih vzponov v raznih gorstvih Francije, predvsem v Oisansu in okrog Mont Blanca. Že leta 1932 se je vključil v GRS – Société Dauphinoise du Secours en Montagne, ki je delovala na prostovoljni podlagi, kot še danes deluje naša GRS. Deloval je kot reševalec in organizator in se izkazal v številnih zahtevnih posegih, spričo česar mu niso priznanašali s funkcijami, katerih mu v planinskem delu tudi sicer ni primanjkovalo.

V petdesetih letih je spoznal, da v Franciji ni več mogoče sproti opraviti vsega reševalskega dela z reševalci prostovoljci in je pričel iskati pot, da bi reševanje v gorah postalo javna služba, kot si je za to pri nas – ne dosti kasneje – prizadeval **dr. Miha Potočnik**. V tem je uspel in pridobil za reševanje posebno enoto gorske žandarmerije (PGHM) in republiške enote za reševanje v gorah (CRS).

Uvedli so delo v turnusu: en teden rešujejo eni, naslednji teden drugi, po potrebi pomagajo gorski vodniki. Dela je za vse, saj v francoskih gorah obiskovalcev pač nikoli ne zmanjka, zato pa tudi nesreča ne počiva.

Na področju reševanja v gorah in planinske

problematike je bil Félix Germain prefektov svetovalac in eden od glavnih pobudnikov za ustanovitev osrednje francoske GRS; njen častni predsednik je postal že leta 1957. Vseskozi si je prizadeval za tehnični napredek, izboljševal in uvajal je novo opremo. V sodelovanju s švicarsko GRS je uvedel lavinske pse in že zgodaj poskrbel, da so francoske plezalne vrvi dobile znak kakovosti. Seveda ga najdemo tudi med ustanovnimi člani IKAR, v kateri je bil cenjen in upoštevan, vselej uglašen sogovornik.

Kot prevajalec del tujih gornikov in samostojen avtor je pri založbi Editions Arthaud v okviru zbirke »Sempervivum« izdal lepo število del, ki imajo še danes svoje mesto v francoski gorniški literaturi. V svoji knjigi »Sommets« se je z besedami filozofa **Nietzscheja** takole označil: »Sem popotnik in plezalec, ravnina mi ni pri srcu, ker nekako nisem sposoben, da bi daljši čas miroval. In kakršnakoli bo moja usoda, karkoli bom še doživel, v vsem bom iskal in našel le pot in vzpone, saj konec koncev lahko vidim in zaznavam samo tisto, kar že je v meni.«

Félix ostaja tudi v našem spominu kot eden izmed mnogih, s katerim smo ubirali ista pota, občudovali iste pisce in gorniške storitve, stremeli k istim ciljem, si skupaj prizadevali, predvsem pa se skupaj veselili lepote iste večne Narave.

Pavle Šegula

knjigo želi avtor odpeljati v dežele pod streho sveta tudi tiste, ki o tem vse življenje le sanjajo in vedo, da verjetno nikoli ne bodo zares odšli tja. Ob lahkotnem, humorističnem opisu doživljanja s svojih odprav nam približa tamkajšnje ljudi in njihovo življenje.

Kot vodja odprav na Everest, Anapurno, Ama Dablam in drugam je imel priložnost usmerjati in spodbujati kot tudi varovati svoje prijatelje, ki so poskušali doseči cilje. Sam se je odpovedal plezanju na vrhove, vendar pa ne organiziranju tega. Doslej je zadnjih deset let še vsako leto vodil odpravo ali bil vsaj na trekingu po Nepal oziroma Tibetu.

Knjigo je posvetil prijateljem, s katerimi si je utiral pot v nebesne višave. Med njimi je mnogo Šerp, slavnih mož izpod Everesta, kjer je običaj, da dajo otroku ime po dnevu in tednu, ko se je rodil. Zato srečamo mnogo Šerp z imeni Nyima – nedelja, Dawa – ponedeljek, Mingma – torek, Lakpa – sredo, Phurba – četrtek, Pasang – petek in Pemba – sobota. Na srečo je še nekaj drugih imen, kot Tashi – sreča, Rinsi, Kami in drugih. Izvemo celo za moralna načela šerp in za grehe, ki jih ne smejo delati.

»Gore so stopnice, po katerih se vzpenjamo skozi življenje. Gore Anapurna, Everest, Ama Dablam so najlepše, po katerih sem hodil, vendar pa mi to gotovo ne bi bile, če bi za katerega od mojih prijateljev postale poslednje, na katere je stopil.«

Sam je zelo ponosen, da je v desetih letih, kar je vodil odprave, še vedno pripeljal domov prav vse člane, čeprav je bilo mnogo kritičnih trenutkov, kot lahko preberemo v knjigi. Ni veliko vodij, ki bi se lahko s tem pohvalili. Vodja, ki mu je varnost ljudi na prvem mestu, zasluži, da ga sreča spremlja še naprej.

Na njegovih oziroma zagrebških odpravah so sodelovali tudi slovenski alpinisti. Njihovih prilog se dotakne v dveh poglavjih od trinajstih in izvemo lahko, kaj se je dogajalo pod Everestom, ko sta se **Marjan Kregar** in **Slavko Svetičič** kotalila s plazom in srečno, a precej hitro prispela navzdol, žal s polomljenim rebrom in poškodovanim kolenom, vendar živa.

Na zimski odpravi na Anapurno I, ki spada med najnevarnejše gore, saj je pobrala več žrtev, kot pa jih je stalo na njenem vrhu, si je drznil voditi celo odpravo z 12 člani in 1 članico (med njimi nas je bilo 7 Slovencev). 4. decembra 1990 smo v bazi v strahu poslušali, kaj se dogaja na hribu. Podrli se je ogromen serak, **Dani Tič** in **Marjan Frešer** pa sta le po srečnem naključju ubežala smrti.

Opisani so tudi prvi poskusi **Janeza Benkoviča** pri poletu s padalom s pobočij Everesta v Tibet in neuresničeni načrti **Aca Pepelnika**, da bi poletel z Anapurne I, pri tem pa je ostalo padalo doma. Zakaj, lahko sami preberete.

Če želite v mislih in kakem puščobnem popol-

dnevu odpotovati iz svoje sobice v Nepal in Tibet, bo to prav prijetno z njegovo knjigo. Namenjena je vsem bralcem, ne samo alpinistom in planincem, saj nas avtor zabava z dogodivščinami na poti, v baznem taboru, na potepu po ozkih katmandujskih ulicah in drugje. Lahko jo kupite na Planinski zvezi Slovenije v Ljubljani, Dvorčakova 9, trenutna cena pa je 800 SIT. Neprimerno večje doživetje pa je predstavitev »v živo« ob diapozitivih in glasbeni spremljavi, kot nam je s svojo pripovedjo predstavil knjigo 15. decembra 1992 avtor sam v prostorih Prirodoslovnega muzeja Slovenije. Za predstavitev v vašem kraju se lahko pismeno obrnete na Hrvatski planinarski savez, Zagreb, Kozarčeva 22 (tel. 041/448-774).

Darko Berljak (1950) je diplomiral na Fakulteti ekonomskih znanosti v Zagrebu s temo »Planinstvo kot tradicionalna oblika turizma«. V planinski organizaciji je aktiven od leta 1973 kot načelnik AO Velebit, načelnik Komisije za alpinizem HPS, predsednik Planinske zveze Zagreba in danes kot predsednik Izvršnega odbora Hrvatske planinske zveze.

Preplezal je prek 300 smeri v hrvaških, slovenskih in drugih evropskih stenah. Je alpinistični inštruktor in član gorske reševalne službe. Leta 1979 je bil član hrvaške odprave na Mt. Kenjo. Kot inštruktor se je udeležil tečaja za gorske vodnike v Manangu v Nepal. Vodil je planinski pohod na Kavkaz, odprave in trekinge v Južno Ameriko in afriške gore ter vseh sedem zagrebških odprav v Nepal in Tibet. Najpomembnejše odprave, ki jih je vodil v Himalajo so bile:

leta '82 – Anapurna IV, '86 – Ama Dablam, '87 – Ngojumbakang, '88 – izvidnica Everest, '89 – Everest, '90 – Anapurna I. Alenka Jamnik

Zgodovina v koledarju

Med društvi, ki vsako leto redno izdajo »Koledar izletov, pohodov, tekmovanj in prireditev«, je Planinsko društvo Polzela. V letošnjem koledarju poudarjajo, da letošnja dejavnost posvečajo 100-letnici Slovenskega planinskega društva in 100-letnici Savinjske podružnice SPD.

V Koledarju je na prvi strani objavljena skica planinske poti »Po poteh Andraža«, na zadnji strani pa so objavljene točke te planinske poti. Poudarjam »planinske«, ker hočem s tem popraviti vest v Planinskem vestniku 12/1992 – »Knafelčeve markacije so planinske«. Ne vemo, zakaj je Komisija za pota pri PZS protestirala, ker so bile za pot uporabljene Knafelčeve markacije. Res je, da je bil glavni pobudnik za pot Partizan Andraž, vendar so pri poti sodelovali planinci in pot nas popelje v planinski svet, v prečudovito naravo z omembe vrednimi razgledi, z domačijami, kjer še zaznamo staro arhitekturo itd. Tudi Koledar potrjuje, da so pri poti sodelovali planinci PD Polzela.